

SERIA OUTLANDER

Călătoria

Talismanul

Cercul de piatră

Tobele toamnei

Crucea de foc

Prin zăpadă și cenușă

Ecouri din trecut

Scrie cu sângele inimii mele

Go Tell the Bees That I Am Gone

VI
OUTLANDER
PRIN ZĂPADĂ ȘI CENUȘĂ
VOL. II

DIANA GABALDON

Ediția a II-a

Traducere din limba engleză și note de
GABRIEL STOIAN

ARMADA

Redactor-șef: Marian COMAN
Coperta: Adnan VASILE
Prepress: Alexandru CSUKOR
Redactor: Mihaela STAN
Tehnoredactor: Magda BITAY
Lector: Marian COMAN

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GABALDON, DIANA

Prin zăpadă și cenușă / Diana Gabaldon ; trad. din lb. engleză: Gabriel Stoian. - Ed. a 2-a. -
București : Armada, 2023

2 vol.

ISBN 978-606-43-1638-7

Vol. 2. - 2023. - ISBN 978-606-43-1640-0

I. Stoian, Gabriel (trad.)

821.111

Diana Gabaldon
A BREATH OF SNOW AND ASHES

Copyright © 2005 by Diana Gabaldon
All rights reserved.

Copyright © Nemira, 2019, 2023, pentru prezenta ediție în limba română
ARMADA este un imprint al Grupului editorial **NEMIRA**.

Tiparul a fost executat de Paper Print Invest Brăila.

Orice reproducere, totală sau parțială,
a acestei lucrări și închirierea acestei cărți
fără acordul scris al editorului sunt strict interzise
și se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-43-1640-0

PARTEA A OPTA

CHEMAREA

SĂ VĂ IUBIȚI UNUL PE ALTUL¹

Roger a tras aer în piept și a strigat din toți rărunchii. Însă strigătul nu a ieșit nicidecum puternic. A strigat încă o dată. Și încă o dată. Îl durea gâtul. Era chinuitor; sunetul slab și sec l-a făcut să tacă și să-și dorească să nu mai deschidă gura. Cu toate acestea, a inspirat din nou, a închis ochii și a răcnit cu toată puterea. Sau măcar a încercat s-o facă.

O durere arzătoare i-a săgetat gâtulejul în partea dreaptă. S-a oprit din nou, gâfâind. Era în ordine. A respirat ușor câteva momente, a înghițit în sec și a încercat iarăși.

Doamne, ce dureri!

Și-a trecut mână peste ochii care îi lăcrimau și s-a pregătit pentru o nouă încercare. În timp ce își umfla pieptul, ținând pumnii strânși, a auzit voci și a expirat în voie.

Oamenii aceia se strigau unii pe alții, nu departe de el, însă bătea vântul și nu reușea să le distingă vorbele. Probabil erau vânători. Era o zi frumoasă de toamnă, cu un aer precum vinul nou, iar pădurea fremăta neliniștită, cu lumini schimbătoare.

Frunzele abia începuseră să se îngălbenească, însă unele cădeau deja, ca un licăr tăcut și neîntrerupt, la marginea câmpului său vizual. În asemenea locuri, orice mișcare putea să trădeze prezența vânatului. Roger o știa prea bine. A tras aer în piept din nou, ca să strige, dar a șovăit și

¹ Evanghelia după Ioan, 13:34.

și-a spus în șoaptă: „La naiba!“ Grozav! Mai bine să fie luat drept căprior și împușcat din greșeală, decât să se facă de râs strigând.

Prostule, și-a zis în gând, după care a inspirat și a scos un „uuuu!“ din capul pieptului, cu glas subțire și fără forță. A repetat strigătul. Încă o dată. Și încă o dată. Când a strigat a cincea oară, și-a zis că ar prefera să fie împușcat decât să continue să strige ca să se facă auzit, dar, în cele din urmă, un „uuuu“ slab a venit spre el prin aerul tare și răcoros.

S-a oprit ușurat și a tușit, surprins că nu scuipa sânge; își simțea tot gâtulejul carne vie. Cu toate acestea, a încercat să murmure slab, apoi, cu precauție, să intoneze arpegiul tot mai tare. A reușit oarecum, însă efortul i-a dat dureri cumplite în laringe. Totuși, emisese o octavă completă. Era prima oară când reușea asta de când suferise rana la gât.

Încurajat de micul progres, i-a întâmpinat vesel pe vânători când aceștia au apărut în câmpul lui vizual: Allan Christie și Ian Murray, ambii cu puști în mâini.

— Domnule predicator MacKenzie! I-a salutat Allan, zâmbind ca o bufniță neobișnuit de prietenoasă. Ce cauți aici, singur-singurel? Ți pre-gătești predica?

— Să fiu sincer, da, a răspuns Roger cu amabilitate.

Într-un fel, era adevărat – și nu exista altă explicație plauzibilă a prezenței lui de unul singur în pădure, fără armă, capcană sau undiță.

— Ei bine, să fie frumoasă, a zis Allan, dând din cap. Va veni toată lumea. Tata a pus-o din greu la treabă pe Malva, din zori pân' la asfințit, să măture și să deretice.

— Da? Ei, transmite-i că-i mulțumesc, bine?

După ce se gândise îndelung, îl întrebese pe Thomas Christie dacă slujbele de duminică puteau fi ținute în casa învățătorului. Nu era decât o cabană modestă, ca majoritatea celor de la Ridge, dar, cum acolo se țineau lecții, camera principală era ceva mai spațioasă decât multe altele. Și, deși James Fraser ar fi permis folosirea Casei Mari, Roger intuia că enoriașii lui – ce cuvânt apăsător – nu s-ar fi simțit în largul lor dacă slujbele s-ar fi ținut în casa unui papistaș, indiferent cât de primitor și de îngăduitor ar fi fost acesta.

— Vii și tu, da? I-a întrebat Allan pe Ian.

Ian a părut surprins de invitație și, cu un aer nesigur, și-a frecat nasul cu pumnul.

— Dar eu am fost botezat după canoanele Romei, nu?

— Măcar ești creștin, a replicat Allan, oarecum încordat. Sau nu? Unii spun că ai devenit păgân de când cu indienii și nu te-ai întors la credință.

— Așa spun? a întrebat Ian calm, dar Roger a observat că fața i se crispase puțin.

A remarcat și că Ian ignorase întrebarea, preferând să i se adreseze lui Roger:

— Vine și soția ta, vere?

— Da, a zis el, făcându-și curaj în sinea lui, în așteptarea acelei zile. Și o să vină și micuțul Jem.

„Cum e asta?“ îl întrebase Bree, privindu-l fix, gânditoare, cu bărbia ușor ridicată și cu buzele întredeschise. „Jackie Kennedy. E bine, nu crezi? Ori să arăt ca regina Elisabeta când trece în revistă trupele?“ Apoi strânsese din buze, își coborâse bărbia, iar fața ei mobilă trecuse de la o expresie de atenție extaziată la una de aprobare plină de demnitate.

„O, doamna Kennedy, categoric“, o asigurase el. El unul ar fi fost încântat dacă ea ar fi rămas serioasă, fără a mai vorbi de alții.

— Ei, în fine, o să vin și eu – dacă nu crezi că lumea va interpreta greșit prezența mea acolo, a adăugat Ian către Allan, care respinse ideea cu o fluturare de mână.

— Da, toată lumea va fi acolo, a repetat Allan.

Roger a simțit cum i se strânge stomacul la acest gând.

— Ați plecat la vânatoare de căprioare, da? a întrebat el, arătând către puști și sperând că va îndrepta conversația spre alt subiect decât iminentul lui debut ca predicator.

— Da, dar am auzit un țipăt ascuțit venind din partea asta, a răspuns Allan arătând din cap spre pădurea din jurul lor. Ian a spus că, dacă pe-aici e vreo pumă, căprioarele au dispărut de mult.

Roger s-a uitat printre gene la Ian, a cărui expresie neobișnuit de ne-utră spunea mai multe decât voia Roger să afle. Allan Christie, născut și crescut la Edinburgh, probabil că nu știa să deosebească urletul unei pume de strigătul unui om, dar Ian sigur știa.

— Mare păcat dacă strigătele mele au pus pe goană vânatul, a zis Roger, ridicând o sprânceană spre Ian. Haideți, o să mă întorc cu voi.

Alesese ca text pentru prima predică „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși”¹. „O învățătură veche, dar valoroasă”, după cum îi spusese Briannei, provocându-i o ușoară agitație. Și, după ce ascultase vreo sută de variațiuni pe aceeași temă, Roger era destul de convins că va avea suficient material pentru a vorbi treizeci sau patruzeci de minute.

O slujbă obișnuită dura mult mai mult – citirea câtorva psalmi, discutarea temei din ziua respectivă, intervențiile enoriașilor –, dar vocea lui încă nu rezista atâta timp. Trebuia să se pregătească pentru o slujbă completă, care putea ține cu ușurință chiar și trei ore. Stabilise cu Tom Christie, care se număra printre enoriașii vârstnici, să citească și să rostească rugăciunile de început. Apoi vor vedea cum decurg lucrurile.

Brianna se așezase cuviincioasă într-o parte a încăperii și îl urmărea – nu ca Jackie Kennedy, slavă Domnului, ci cu un zâmbet tainic, care îi încălzea privirea de fiecare dată când ochii lor se întâlneau.

Își făcuse câteva însemnări pentru situația în care ar fi intrat într-un impas sau și-ar fi pierdut inspirația, dar a descoperit că nu avea nevoie de ele. Rămăsese fără suflu la un moment dat – când Tom Christie închisese Biblia cu un pocnet și se uitase cu subînțeleas la el –, însă, odată pornit, începuse să se simtă în largul lui; totul semăna foarte mult cu prelegerile de la universitate, deși Dumnezeu îi era martor că enoriașii se dovedeau cu mult mai atenți decât studenții pe care îi avusese. Nu îl întrerupeau cu întrebări și nici nu îl contraziceau – cel puțin câtă vreme le vorbea.

În primele momente, conștientizase intens ceea ce îl înconjura: mirosul ușor neplăcut al trupurilor nespălate și izul de ceapă mâncată în seara precedentă, scândurile tocite ale podelei, curățate și mirosind a săpun cu leșie, și aglomerația, oamenii așezați pe bănci, atât de mulți, încât ocupau fiecare colț, unii stând chiar în picioare. Cu toate acestea, după câteva minute, în afară de fețele oamenilor, nu mai vedea și nu mai simțea nimic.

¹ Evanghelia după Matei, 22:39.

Allan Christie nu exagerase; venise toată lumea. Încăperea era aproape la fel de aglomerată ca la ultima lui apariție în public, când slujise la reînvierea neobișnuită a bătrânei doamne Wilson.

Se întreba cât de mare legătură are povestea aceea cu popularitatea lui de acum. Câțiva oameni îl priveau fără fereală, cu un aer expectativ, ca și cum el ar putea transforma apa în vin la final. Însă, în general, păreau mulțumiți de predica lui. Avea vocea hârăită, însă suficient de puternică, slavă Cerului!

Credea în ceea ce spune; după ce a început, a constatat că vorbea cu mai multă ușurință și, fără să simtă nevoia de a se concentra asupra cuvintelor, a reușit să își mute privirea de la o persoană la alta, lăsând impresia că se adresează personal fiecăreia – făcând în treacăt observații în sinea sa.

Marsali și Fergus nu apăruseră – nicio surpriză –, însă Germain era prezent; stătea lângă Brianna, împreună cu Jem și cu Aidan McCallum. Când Roger începuse să vorbească, băieții se înghiontiseră agitați, arătând spre el, însă Brianna îi potolise mormăind câteva amenințări cu suficientă convingere. Mama lui Aidan stătea de cealaltă parte a lui, uitându-se la Roger cu o expresie de adorație care îl făcea să se simtă stânjenit.

Membrii familiei Christie ocupau locurile de onoare, în mijlocul primei bănci. Lângă Malva Christie, timidă, purtând o bonetă din dantelă, stătea într-o parte, protector, fratele ei, iar în partea cealaltă, tatăl ei, care lăsa impresia că nu e conștient de privirile pe care unii tineri i le aruncau fetei.

Spre uimirea lui Roger, veniseră și Jamie și Claire, dar rămăseseră în spate. Socrul lui era impasibil și calm, dar fața lui Claire era ca o carte deschisă; se vedea clar că totul i se părea amuzant.

— ...și de ar fi să cercetăm cu adevărat iubirea lui Hristos așa cum este ea...

Datorită instinctului, perfecționat de nenumărate prelegeri, și-a dat seama că e ceva în neregulă. A remarcat o ușoară foială într-un colț, unde se strânseseră câțiva flăcăi nu tocmai maturi. Doi dintre băieții familiei McAfee și Jacky Lachlan, cunoscut de toată lumea drept un drac împielițat. Nu fusese vorba decât de o împingere cu cotul, o sclipire a ochilor, o senzație de freamăt stins. Însă el observase și continua să se uite printre gene spre colțul acela, sperând să îi determine să stea liniștiți. Și astfel s-a întâmplat să vadă șarpele furișându-se printre încălțările doamnei

Crombie. Era un șarpe-regal comun destul de mare, cu dungi sclipitoare de roșu, galben și negru și, având în vedere situația, deloc agitat.

— Acum, puteți întreba: „Cine e aproapele meu?“ O întrebare po-trivită, dacă ne gândim că trăim într-un loc în care jumătate dintre oamenii pe care îi întâlnim ne sunt străini, iar mulți dintre ei sunt oarecum ciudați.

Chicote aprobatoare s-au auzit din partea enoriașilor. Șarpele se com-porta cu dezinvoltură, ținându-și capul ridicat și mișcându-și curios limba despicată, parcă gustând aerul. Probabil că era un șarpe îmblânzit, pentru că nu părea deranjat de mulțimea de oameni.

Opusul nu era adevărat; șerpilor fiind rari în Scoția, mai toți imigranții se temeau de ei. În afară de fireasca asociere cu diavolul, cei mai mulți nu puteau deosebi șerpilor veninoși de cei inofensivi, deoarece singurul șarpe scoțian, vipera, *era* veninos. Vor intra în panică, s-a gândit Roger cu un aer sumbru, dacă vor coborî privirile și vor vedea ce se târăște în tăcere pe podea, pe lângă picioarele lor.

Dinspre colțul în care se aflau făptașii, s-a auzit un chicotit slab, redus imediat la tăcere, când câțiva enoriași au întors capetele spre ei, scoțând la unison un „sst“.

— „...căci flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și Mi-ați dat să beau.“¹ Și care dintre voi ar izgoni chiar și... chiar și un englez, să spunem, care vă vine în prag mort de foame?

A răsunat un val de râsete și câteva priviri ușor scandalizate s-au îndreptat spre Claire, care se îmbujorase, însă, cum râsetele erau înăbușite, Roger și-a spus că nu reprezentau o jignire.

A aruncat o privire spre podea; șarpele, care se oprise pentru a se odihni, se mișca din nou, căutând să se strecoare, atent, în jurul capătului unei bănci. O mișcare bruscă i-a atras atenția lui Roger; Jamie văzuse șarpele și tresărise. Acum stătea încremenit, urmărindu-l de parcă ar fi fost o bombă.

Roger înălțase scurte rugăciuni în pauzele din cursul predicii, sperând ca, prin bunăvoința Cerului, șarpele să iasă neobservat pe ușa deschisă din

¹ Evanghelia după Matei, 25:35.

spatele lui. Și-a întărit rugile, desfăcându-și în același timp, discret, nasturii hainei pentru a putea acționa neîngrădit.

Dacă blestematul de șarpe ajungea în partea din față a încăperii, în loc să iasă prin spate, va trebui să se arunce la podea și să încerce să-l prindă, înainte să-l vadă toată lumea. S-ar fi stârnit agitație, dar ar fi fost o nimica toată pe lângă ce s-ar fi putut întâmpla dacă...

— ...știți cu toții ce a spus Iisus când i-a vorbit femeii samaritene la fântână...

Șarpele era pe jumătate încolăcit pe piciorului băncii, parcă hotărându-se ce să facă în continuare. Era cam la un metru de picioarele socrului său. Jamie îl urmărea cu ochi ca de șoim, iar pe frunte îi apăruseră broboane fine de sudoare. Roger știa că socrul lui avea o ură neîmpăcată față de șerpi – nici nu era de mirare, având în vedere că un șarpe-cu-clopoței fusese cât pe ce să-l ucidă în urmă cu trei ani.

Acum șarpele se afla prea departe de Roger pentru a-l prinde; îi desparteau trei rânduri de bănci pe care stăteau oameni. Bree, care s-ar fi putut ocupa de el, stătea pe cealaltă latură a încăperii. Nu exista soluție, și-a spus Roger cu un oftat lăuntric de resemnare. Va trebui să oprească slujba și, cu glas foarte stăpânit, să cheme pe cineva de încredere, dar pe cine? S-a uitat repede în jur și l-a zărit pe Ian Murray, care, slavă Domnului, era destul de aproape ca să prindă animalul și să-l ducă afară.

Tocmai deschidea gura pentru a-l ruga să facă asta, când șarpele, plictisit de ceea ce vedea, s-a strecurat cu rapiditate pe după bancă și s-a îndreptat spre ultimul rând din biserică.

Cu ochii la reptilă, Roger a rămas la fel de surprins ca toată lumea – inclusiv șarpele, fără îndoială – când Jamie s-a aplecat și l-a înșfăcat de pe podea, strecurându-l sub haină.

Jamie era un bărbat masiv, iar mișcarea lui bruscă i-a făcut pe unii să se uite peste umăr pentru a vedea ce se întâmplă. Jamie s-a foit și a tușit, străduindu-se să pară extrem de interesat de predica lui Roger. Constatând că nu aveau ce să vadă, oamenii au întors capetele, așezându-se mai comod pe bănci.

— Acum să revenim la samariteni, nu-i așa, cu povestea bunului samaritean. Cei mai mulți dintre voi o știți, dar pentru copiii care încă nu au auzit-o...

Roger a zâmbit uitându-se la Jem, la Germain și la Aidan, care se zvârcoleau ca niște viermi și scoteau chicote slabe și extaziate de emoție, pentru că fuseseră menționați.

Cu coada ochiului, l-a văzut pe Jamie stând ca înghețat, la fel de palid precum cămașa lui cea mai bună din pânză. Sub ea ceva se mișca, iar între degetele strânse, luceau solzii animalului. Era evident că șarpele încerca să urce pe brațul lui, împiedicat să iasă pe sub gulerul cămășii doar de strânsoarea disperată a lui Jamie.

Iar Jamie transpira din greu, la fel ca Roger. A văzut-o pe Brianna în-cruntându-se ușor la el.

— ...și samariteanul i-a spus celui care avea casa de oaspeți să aibă grijă de bietul om, să îi lege rănila și să îi dea de mâncare, căci el îi va da bani când se va întoarce din treburile lui. Și așa...

Roger a văzut-o pe Claire lipindu-se de Jamie și șoptindu-i ceva. Socrul lui a clătinat din cap. Din câte se părea, Claire văzuse șarpele – ar fi fost imposibil să nu îl observe – și îl îndemna pe Jamie să-l ducă afară, însă el refuza cu noblețe, fiindcă nu dorea să tulbure predica. Nu putea ieși fără să deranjeze mulți oameni în drum spre ușă.

Roger a făcut o pauză pentru a-și șterge fața cu batista mare pe care Brianna i-o dăduse în acest scop și, la adăpostul ei, a văzut-o pe Claire ducând mâna spre despicătura fustei și scoțând o pungă de stambă. Părea că se contrazice în șoaptă cu Jamie; el scutura din cap, arătând ca un spartan care ține o vulpe sub haine.

Apoi, cu limba scoasă, șarpele a ițit capul de sub bărbia lui Jamie, care a căscat ochii. Claire s-a ridicat imediat pe vârfuri, a prins animalul de gât și, trăgându-l de sub cămașa soțului ca pe o bucată de odgon, l-a îndesat cu capul înainte în pungă și a strâns băierile.

— Lăudat fie Domnul! a exclamat Roger, la care enoriașii, supuși, au răspuns în cor cu „amin“, oarecum nedumeriți de această intervenție.

Bărbatul aflat lângă Claire, care îi urmărise atent mișcările rapide, continua să se holbeze la ea. Claire a strâns mai bine punga – care acum se mișca vizibil – și a vârat-o înapoi, între faldurile fustei, a lăsat șalul să cadă peste ea și i-a aruncat vecinului o privire care voia să spună: „La ce te uiți, omule?“ După care a rămas cu privirea ațintită înainte, într-o atitudine de concentrare pioasă.

Roger a reușit să ajungă la sfârșitul predicii, atât de ușurat că șarpele fusese prins, încât, în momentul în care a dat tonul imnului final – unul interminabil, în care trebuia să scandeze fiecare vers, iar enoriașii să-l repete –, nu și-a mai făcut mari griji, deși puțina voce care îi rămăsese suna scârțâit, ca o balama neunsă.

Cămașa i se lipise de corp și simțea aerul răcoros de afară ca o mângâiere în timp ce strângea mâinile oamenilor, făcând plecăciuni și acceptând cuvintele de laudă ale turmei lui de credincioși.

— O predică extraordinară, domnule MacKenzie, grozavă! l-a asigurat doamna Gwilty, apoi i-a tras un cot în coaste domnului grizonant care o însoțea și care putea fi soțul sau chiar socrul ei. Domnule Gwilty, nu-i așa că a fost o predică deosebită?

— Hmm, a făcut domnul cărunt, stând pe gânduri. N-a fost rău, n-a fost rău deloc. Puțin cam scurtă și a lăsat deoparte frumoasa poveste despre femeia stricată, dar fără-ndoială că o veți folosi la vremea potrivită.

— Fără îndoială, a răspuns Roger, dând din cap și zâmbind, dar în sinea lui întrebându-se: *Ce femeie stricată?* Vă mulțumesc că ați venit.

— A, n-am fi pierdut predica asta pentru nimic în lume, a ținut să precizeze o altă doamnă. Dar cântarea nu a fost exact ceea ce speram să fie, adevărat?

— Da, așa e, din păcate. Poate data viitoare...

— Niciodată nu m-am dat în vânt după Psalmul 109, fiindcă e prea mohorât. Data viitoare, poate alegeți unul mai vioi, da?

— Da, cred că...

— Tatitatitati!

Jem s-a izbit de picioarele lui, strângându-l plin de afecțiune de coapsă, cât pe ce să îl doboare la pământ.

— Bună treabă! a zis Brianna amuzată. Ce se întâmplă în partea din spate a încăperii? Te tot uitai într-acolo, dar eu n-am văzut nimic și...

— Frumoasă predică, domnule, foarte frumoasă!

Bătrânul domn Ogilvie a făcut o plecăciune în fața lui Roger, apoi s-a îndepărtat, sprijinit de brațul soției, căreia i-a spus:

— Bietul băiat nu are voce deloc, dar, dacă mă gândesc bine, predica n-a fost deloc rea.

Germain și Aidan veniseră lângă Jemmy, toți încercând să îl îmbrățișeze pe Roger în același timp, iar el se străduia să-i cuprindă în brațe, să le zâmbească tuturor și să încline capul cu amabilitate către cei care îi sugerau să vorbească mai tare, să nu mai dea citate din latină (care latină?) și să nu mai facă referințe papistașe, să încerce să pară mai sobru, să încerce să arate mai fericit, să nu mai tresară și să adauge mai multe istorisiri.

A apărut și Jamie, care i-a strâns mâna cu un aer grav.

— Foarte frumos, a comentat el.

— Mulțumesc, a răspuns Roger, chinuindu-se să găsească vorbele potrivite. Tu... în fine. Mulțumiri, a repetat el.

— „Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are”¹, a remarcat Claire, zâmbindu-i din spatele lui Jamie.

Vântul îi ridicase șalul și Roger a văzut că o parte a fustei ei se mișca destul de ciudat.

Jamie a chicotit amuzat.

— Poate schimbi câteva vorbe cu Rab McAfee și Isaiah Lachlan – să le ții o scurtă predică pe tema: „Dacă nebunia se pripășește în inima celui tânăr, numai varga certării o va îndepărta de el.”²

— McAfee și Lachlan. Da, o să fac asta.

Ori probabil că îi va aborda pe frații McAfee și pe Jacky Lachlan și îi va dojeni.

I-a condus pe ultimii enoriași, și-a luat rămas-bun de la Tom Christie și de la ai săi, mulțumindu-le tuturor și, cu propria familie pășind în urma lui, s-a îndreptat spre casă, unde îl aștepta prânzul. În mod normal, ar fi trebuit să țină încă o slujbă după-amiază, dar nu era pregătit pentru așa ceva.

Pe cărare, în fața lor, mergea bătrâna doamnă Abernathy, ajutată de prietena ei cu puțin mai tânără, doamna Coinneach.

— Un flăcău atrăgător, tocmai remarca doamna Abernathy, a cărei voce răgușită a plutit în aerul răcoros al toamnei. Dar, vai, cât se poate de agitat. A asudat din belșug, ai observat?

¹ Evanghelia după Ioan, 15:13. Citatul complet este: „Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca suflul să și-l pună pentru prietenii lui.”

² Pildele lui Solomon, 22:15.